

ارتقاء کیفیت زندگی از طریق ایجاد حس تعلق به مکان در مجتمع های مسکونی

فاطمه فوشانی^۱، فریبرز دولت آبادی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، گروه معماری، واحد تهران غرب،
دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران، fateme_fooshani@yahoo.com

۲- استادیار و عضو هیئت علمی گروه معماری، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی،
تهران، ایران، F.dolatabadi@witau.ac.ir

چکیده

گسترش روز افزون جوامع بشری کنونی و گرایش بیشتر به معماری مدرن با اینکه باعث پیشرفت های عمده تکنولوژی در ابعاد مختلف شده ولی باعث به وجود آمدن آسیب های روحی در اکثر شهروندان شده است. امروزه اکثر شهرنشینان در فضاهایی آلوده، ناهماهنگ و ناهنجار که به دلیل عدم شناخت و برنامه ریزی صحیح ایجاد شده، گرفتار آمده اند. به طوری که در بخشی از نواحی شهری، انسان با مناظر ناهماهنگ، بسترهای خشن و بی روح مواجه است به صورتی که به نظر می رسد که رهایی از دست آنان میسر نیست. شهری که دارای اغتشاشات کالبدی و روانی در عرصه طراحی باشد، بجای حس ماندن و دعوت کنندگی، حس طرد شدن از محیط را در فرد به وجود می آورد. از این رو صاحب نظران معتقدند یکی از راه حل های برون رفت از این معضل و به ویژه در مورد فضاهای مسکونی ایجاد حس تعلق به مکان است. این مقاله با تمرکز به موضوع ارتقاء کیفیت زندگی از طریق ایجاد حس تعلق به مکان به بررسی مجتمع های مسکونی و عوامل ایجاد کننده حس تعلق به مکان در آن می پردازد، تا راههای افزایش حس تعلق به مکان را شناسایی و در طراحی ها پیاده کند. زیرا تا زمانی که حس مطلوبی از محیط زندگی در فرد ایجاد نشود، زندگی مطلوبی نخواهد داشت. مقاله حاضر مستخرج از پایان نامه با عنوان ارتقاء کیفیت زندگی در مجتمع های مسکونی از طریق ایجاد حس تعلق به مکان (نمونه موردی طراحی مجتمع مسکونی در منطقه ۲۲ تهران) است.

کلمات کلیدی: شهرنشین، حس تعلق به مکان، شهر، کیفیت زندگی، مسکن

مقدمه:

در گذشته بسیاری از جغرافی دانان، هدف و موضوع اصلی جغرافیا را مطالعه مکان و فضا می دانستند، ولی امروزه بسیاری به اهمیت فضا و مکان در فرایندهای اجتماعی توجه و آن را تجزیه و تحلیل می کنند، این چرخش را می توان در آثار علمی گیدنز، فوکو، بوردیو، لوفور، هاروی، گریگوری، سوگا و دیگران مشاهده کرد. مقصود از مکان جای خاصی است در سطح زمین

* نویسنده مسئول - ۲*